

UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU
SERIA HISTORIA NR 187

Dariusz Matelski

MNIEJSZOŚĆ NIEMIECKA W WIELKOPOLSCE W LATACH 1919-1939

POZNAŃ 1997

Spis treści

Wstęp	9
Wykaz skrótów	17
<i>Rozdział pierwszy</i>	
Liczba i rozmieszczenie Niemców wielkopolskich	23
1. Polityka osadnicza państwa pruskiego do 1918 r.	23
2. Liczba i rozmieszczenie Niemców w Wielkopolsce (1919-1939)	28
<i>Rozdział drugi</i>	
Polska i Niemcy wobec mniejszości niemieckiej w Wielkopolsce	37
1. Ochrona prawna Niemców w Drugiej Rzeczypospolitej	37
2. Polityka narodowościowa wojewodów poznańskich	41
3. Republika Weimarska i Trzecia Rzesza wobec Niemców w Polsce	58
4. Społeczeństwo Wielkopolski wobec mniejszości niemieckiej	63
<i>Rozdział trzeci</i>	
Życie polityczne Niemców wielkopolskich	72
1. Uwagi wstępne	72
2. Niemieckie Rady Ludowe	73
3. Deutschtumsbund	77
4. Deutsche Vereinigung im Sejm und Senat	88
5. Deutsche Vereinigung in Westpolen	95
6. Jungdeutsche Partei für Polen	105
7. Ruch narodowosocjalistyczny	121
8. Ruch socjalistyczny	133
9. Verband Deutscher Katholiken in Polen	141
10. Deutscher Volksverband	147
11. Deutscher Kultur- und Wirtschaftsband in Polen	149
12. Walka o wpływy w wyborach parlamentarnych i samorządowych	153
12.1. Wybory parlamentarne	154
12.2. Wybory samorządowe	166
13. Uwagi końcowe	173
<i>Rozdział czwarty</i>	
Życie gospodarcze Niemców wielkopolskich	175
1. Rolnictwo	175
2. Spółdzielczość	189
3. Banki i instytucje kredytowe	196
4. Handel, rzemiosło i przemysł	205

Rozdział piąty

Życie religijne Niemców wielkopolskich	214
1. Kościół ewangelicko-unijny	214
2. Kościół ewangelicko-luterański	232
3. Kościół ewangelicko-augsburski	237
4. Sekty ewangelickie	246
5. Katolicy niemieccy	250
6. Niemcy wyznania mojżeszowego	254

Rozdział szósty

Życie kulturalno-oświatowe Niemców wielkopolskich	260
1. Szkolnictwo	260
2. Prasa, czasopisma i literatura	270
3. Teatr, film i sztuka	278
4. Towarzystwa naukowe i biblioteki	285
5. Stowarzyszenia społeczno-kulturalne	292
6. Stowarzyszenia sportowe	301

Rozdział siódmy

Niemcy wielkopolscy wobec Rzeszy i Rzeczypospolitej	308
1. Strategia i metody działania niemieckich ugrupowań w Wielkopolsce (1919-1939)	308
2. Niemcy wielkopolscy w okresie Republiki Weimarskiej (1919-1933)	315
3. Niemcy wielkopolscy w latach sukcesów Trzeciej Rzeszy (styczeń 1933 – wrzesień 1938)	321
4. Działalność irredentystyczna Niemców wielkopolskich (październik 1938 – sierpień 1939)	329
5. Problem V kolumny niemieckiej w Wielkopolsce w 1939 r.	339

Zakończenie	355
Aneks	366
Spis tabel i map	401
Wykaz ilustracji	403
Bibliografia	406
Indeks osobowy	451
Indeks nazw geograficznych	521
Indeks rzeczowy	537
Die deutsche Minderheit in Großpolen in den Jahren 1919-1939 (Zusammenfassung)	550